

КРИМСЬКА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА

e-mail: crimeahrg@gmail.com

website: crimeahrg.org

МОНІТОРИНГОВИЙ ОГЛЯД СИТУАЦІЇ З ПРАВАМИ ЛЮДИНИ В КРИМУ

ЛИСТОПАД 2016 РОКУ

Моніторинговий огляд підготовлено
Кримською правозахисною групою
на підставі матеріалів, зібраних
у листопаді 2016 року

Перейти [по посиланню](#), щоб ознайомитися
з щомісячними моніторинговими оглядами
Кримської правозахисної групи

Перейти [по посиланню](#), щоб ознайомитися
з тематичними оглядами та статтями
Кримської правозахисної групи

ЗМІСТ

1. Вступ.....	2
2. Громадянські і політичні права.....	3
Право на свободу та особисту недоторканність.....	3
<i>Арешти</i>	3
<i>Обшуки</i>	3
Політично мотивовані кримінальні переслідування.....	5
«Справа 26 лютого».....	5
Справа «Хізб-ут-Тахрір».....	5
«Справа українських диверсантів».....	6
Свобода слова та висловлювання думок.....	9
<i>Перешкоджання журналістській діяльності</i>	9
Справа Ільмі Умерова.....	9
Справа Олексія Шестаковича.....	10
Свобода мирних зібрань.....	11
Свобода об'єднань.....	12
Свобода релігії та переконань.....	14
Порушення норм міжнародного гуманітарного права.....	15
<i>Примусове переміщення населення</i>	15
3. Додатки.....	16

1. ВСТУП

Кримська правозахисна група (КПГ) — організація кримських правозахисників і журналістів, метою якої є сприяння дотриманню і захисту прав людини в Криму шляхом формування пильної уваги до проблем прав людини і міжнародного гуманітарного права на території Кримського півострова, а також пошуку і відпрацювання механізмів для захисту прав людини в Криму.

Діяльність **КПГ** керована, передусім, нормами основних документів у сфері прав людини, а саме: Загальною декларацією прав людини, Гельсінським Заключним Актом, Конвенцією про захист прав людини і ключових свобод, Міжнародним пактом про громадянські і політичні права, Міжнародним пактом про економічні, соціальні і культурні права тощо.

Основні завдання **КПГ**:

- 1) збір і аналіз інформації щодо ситуації з дотриманням прав людини в Криму;
- 2) широке інформування органів влади, міжнародних організацій, міжурядових структур, неурядових організацій, засобів масової інформації та інших цільових груп шляхом публікації і поширення аналітичних та інформаційних матеріалів про ситуацію з правами людини в Криму;
- 3) сприяння захисту прав людини і дотримання норм міжнародного права в Криму;
- 4) підготовка рекомендацій для органів влади та міжнародних структур в сфері прав людини;
- 5) забезпечення наявності «теми прав людини в Криму» в інформаційному просторі.

При підготовці та розповсюдженні інформації **КПГ** керується принципами об'єктивності, достовірності та своєчасності.

2. ГРОМАДЯНСЬКІ І ПОЛІТИЧНІ ПРАВА

ПРАВО НА СВОБОДУ ТА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАНИСТЬ

АРЕШТИ

3 листопада суддя «Євпаторійського міського суду» Людмила Володимирівна Кротова визнала українця **Сергія Васильченка** винним у скоєнні адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 20.29 КоАП РФ «Виготовлення і розповсюдження екстремістських матеріалів». Активіст анархічного руху Васильченко був засуджений до покарання у формі десяти діб адміністративного арешту за публікацію в соцмережі (**Додаток 1**). Суддя проігнорувала те, що аудіо-записи, оприлюднені Васильченком, було додано до списку екстремістських матеріалів через 19 місяців після публікації Васильченка. Суддя не взяла до уваги й те, що у протоколі про адміністративне правопорушення відсутня інформація про понятих і підписи Сергія Васильченка, а також не вказано на обставини виявлення та здійснення «правопорушення». Васильченко відбув 10 діб адміністративного арешту і вийшов на свободу 13 листопада. Активіст і його адвокат переконані у незаконності та необґрунтованості рішення суду. 14 листопада захисник подав скаргу на рішення «Євпаторійського міського суду», де було ясно вказано на брутальні процесуальні порушення. Окрім того, адвокат продемонстрував те, що наведені судом посилання на інтернет-матеріали є недійсними і вигаданими, а на день оприлюднення активістом публікації в соціальній мережі ці матеріали не були екстремістськими.

22 листопада суддя «Верховного суду» Криму Євген Геннадійович Павловський розглянув скарги і ухвалив залишити в силі вирок щодо Васильченка¹.

Важливо зауважити, що протокол про адміністративне правопорушення щодо Васильченка склав майор Р.Р. Шамбазов, котрий вже неодноразово фігурував у політично вмотивованих кримінальних і адміністративних справах проти українських активістів.

ОБШУКИ

14 листопада було здійснено обшук в мечеті «Хан Джамі» в Євпаторії. Імам мечеті Ельмар Назімович Абдулганієв повідомив, що о 19:00 до мечеті увійшли троє чоловіків, один з котрих назвався співробітником прокуратури, двоє інших — співробітниками ФСБ РФ. Вони заявили про намір здійснити обшук, але жодних належних документів не надали. Напередодні їхнього візиту у мечеті було вимкнено електрику. Прибулим запропонували почекати із обшуком до поновлення електропостачання. Проте вони заявили, що квапляться, і провели обшук в темряві без понять. Впродовж обшуку один із співробітників ФСБ заявив, що під килимом натрапив на заборонену релігійну літературу. Очевидці оприлюднили відео обшуку². Електропостачання було відновлено негайно після обшуку. Пізніше імам з'ясував, що заборонену літературу приніс і полишив у приміщенні мечеті такий собі Асан, мешканець

¹ https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&sv_num=1&name_op=doc&number=218383072&delo_id=1502001&new=0&text_number=1

² <https://www.youtube.com/watch?v=-JiPbu2ocdA&featu>

м. Бахчисарай. За словами Асана, три книги, що їх було виявлено під час обшуку, він знайшов у маршрутці і приніс їх до мечеті з наміром показати їх імаму³.

24 листопада представники МВС затримали імама мечеті «Хан Джамі» **Ельмара Абдулганієва**. Оприлюднене відео затримання⁴ засвідчує, що під час цієї дії не оголошувалися причини затримання, був відсутній належний процесуальний документ. Абдулганієва доправили до суду. Особи, котрі супроводжували Абдулганієва, не були допущені на засідання суду. Суддя Руслан Мавліч Ізмайлов визнав Абдулганієва винним у зберіганні та поширенні екстремістської літератури (ст. 20.29 КоАП РФ)⁵. За словами Абдулганієва, суддя надав йому півгодини на пошук адвоката, але імам був не в змозі за цей час відшукати захисника. На опублікованому відео зафіксовано запис Аметхана Альмежітова. Він сповіщає, що на суді його репрезентували як свідка проти Абдулганієва, і нібито він заявив, що імам поширює екстремістську літературу. Проте сам Альмежітов повідомив суду, що він цього не говорив. Суддя відмовив Альмежітову в ознайомленні із своєю заявою для ідентифікації власного підпису. На відео Альмежітов розповів, що віднайдені книги він бачив лише в руках співробітника ФСБ РФ.

³ <http://krimsegodnya.ru/religiia/religiia/obrashchenie-imama-khan-dzhami-k-glave-respubliki-krym-aksenovu-s-v-2>

⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=tF4xMMIKqkM>

⁵ https://evpatoriya--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&name_op=case&case_id=215925107&delo_id=1500001

ПОЛІТИЧНО МОТИВОВАНІ КРИМІНАЛЬНІ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

«СПРАВА 26 ЛЮТОГО»

У Криму тривають судові засідання у «справі 26 лютого», що була розділена на два процеси: перший — у справі заступника голови Меджлису кримських татар **Ахтема Чийгоза** як «організатора заворушень» біля парламенту Криму, друге — у справі інших фігурантів (серед яких **Алі Асанов і Мустафа Дегерменджі**) як «учасників масових заворушень».

У справі Ахтема Чийгоза суддя Віктор Іванович Зіньків так і не уможливив для Чийгоза його особисту присутність у залі суду, він бере участь тільки у засіданнях лише через відеозв'язок. Протягом листопада в суді заслуховували свідків.

У листопаді розпочато слухання у справі **Алі Асанова, Мустафи Дегерменджі, Арсена Юнусова, Ескендера Емірвалієва і Ескендера Кантемирова**, яке було виділено в окреме провадження.

18 листопада в «Центральному районному суді» Сімферополя прокурор Іванцов висунув звинувачення п'ятьом учасникам мітингу 26 лютого 2014 року в Сімферополі. Підсудних Алі Асанов, Мустафа Дегерменджі, Арсен Юнусов, Ескендер Емірвалієв і Ескендер Кантемиров звинувачують за ч. 2 ст. 212 «Участь у масових заворушеннях». Після оголошення висновку обвинувачення Алі Асанов заявив, що сутність документу йому не зрозуміла, провину він не визнає та відмовляється від свідчення у суді.

Мустафа Дегерменджі зазначив, що для нього є незрозумілою кваліфікація злочину, зокрема, неясно, у недотриманні громадського ладу якої саме країни звинувачує його російська влада⁶.

«СПРАВА ХІЗБ УТ-ТАХРІР»

За «справою Хізб-ут-Тахрір» в ув'язненні перебувають 19 осіб — **Руслан Зейтулаєв, Рустем Ваїт, Нурі Примов, Ферат Сайфулаєв** (винесені обвинувальні вироки), **Енвер Бекіров, Вадим Сірук, Муслім Алієв, Емір-Усеїн Куку, Рефат Алімов, Арсен Джеппаров, Енвер Мамутов, Ремзі Меметов, Зеврі Абсеїтов, Рустем Абільтаров, Тимур Абдуллаєв, Рустем Ісмаїлов, Айдер Саледінов, Узеїр Абдуллаєв і Еміль Джемаден** (перебувають під вартою). Їх звинувачують за ч.1 ст. 205.5 КК РФ (Створення терористичної організації) та / чи ч.2 ст. 205.5 КК РФ (Участь у терористичній організації).

3 листопада адвокат Еміль Курбедінов повідомив, що його підзахисному Вадиму Сіруку слідчий ФСБ показав постанову про призначення примусової стаціонарної психіатричної експертизи щодо шістьох мусульман, котрих звинувачують у межах справи Хізб-ут-Тахрір. Це М.Н. Алієв, В.А. Сірук, І.М. Бекіров, Е-У.К. Куку, Р.М. Алімов, А.Б. Джеппаров⁷. Усіх шістьох було затримано на території Великої Ялти 12 лютого і 18 квітня 2016 року.

17 листопада на примусову психіатричну експертизу направили Мусліма Алієва. 21 листопада адвокат Едем Семедляєв розповів про перебіг цієї психіатричної експертизи в «Кримській республіканській клінічній психіатричній лікарні №1». Він повідомив, що лікарі

⁶ https://humanrights.org.ua/ru/material/v_simferopole_pjaterym_krymskim_tataram_predjavili_obvinenije_po_delu_26_fevralja

⁷ <https://www.facebook.com/emil.kurbedinov/posts/1251810428216885>

впродовж експертизи ставлять його підзахисному запитання, що торкаються кримінальної справи. Так, Алієва запитують, чи є він членом Хізб ут-Тахрір, як він ставиться до муфтія Криму, до ІГІЛ, до шиїтів. Адвокат переконаний, що ці питання лікарі ставлять за вказівкою слідчих⁸.

17 листопада Арсена Джеппарова доправили до міської лікарні Сімферополя №6, де під загальним наркозом зробили йому необхідну операцію та повернули до СІЗО⁹.

24 листопада адвокат Еміль Курбедінов повідомив, що Рефата Алімова і Арсена Джеппарова вивезли на примусову психіатричну експертизу¹⁰.

«СПРАВА УКРАЇНСЬКИХ ДИВЕРСАНТІВ»

1 листопада адвокати **Євгена Панова** Ольга і Дмитро Дінзе прибули для участі у слідчих діях до ФКУ СІЗО-2 ФСВП Росії міста Москва спільно із адвокатом з Сімферополя. Адвокати змушені були чекати зустрічі із Пановим близько трьох годин. Проте слідчий СВ УФСБ Росії по Республіці Крим і м. Севастополю Костянтин Валерійович Селіванов вирішив здійснювати процесуальні дії в будівлі Слідчого управління ФСБ Росії.

Коли адвокати приїхали до СУ ФСБ Росії, співробітник ФСБ Росії оповістив їх, що слідчі дії буде допущено лише захисника із Сімферополя. Адвокат довів до відома слідчого Селіванова, що в слідчих діях мають брати участь також адвокати Ольга і Дмитро Дінзе. Але слідчий Селіванов відмовився взяти документи від адвокатів Дінзе і не забезпечив їм зустріч із підзахисним. Тобто слідчий Селіванов порушив право Євгена Панова на захист. Адвокати Дінзе надали належні скарги на дії слідчого.

МЗС України заявило, що Євгена Панова в СІЗО Москви примусили написати заяву про відмову від репрезентації його інтересів консульськими посадовими особами України, чим українець був позбавлений права на консульський захист¹¹. МЗС України зажадало від Росії створити необхідні умови для дотримання прав громадянина України, негайно допустити до в'язня консульських посадових осіб України у відповідності до міжнародних зобов'язань РФ.

Інший фігурант «справи диверсантів», **Редван Сулейманов** після арешту підозрювався в диверсії. Однак адвокат Еміль Курбедінов повідомив, що зараз Сулейманова звинувачують за ч. 2 ст. 207 КК РФ — «неправдиве повідомлення про терористичний акт».

Кримська правозахисна група (КПГ) змогла підтвердити інформацію про те, що у серпні у «справі українських диверсантів» був затриманий ще один громадянин України — мешканець Харківської області **Володимир Присич**¹². Він перебуває у СІЗО Сімферополя.

10 листопада ФСБ Росії заявила про затримання в Криму нової групи «українських диверсантів»¹³. У прес-службі ФСБ затриманих назвали членами «диверсійно-терористичної групи Головного управління розвідки Міноборони України», котрі нібито планували диверсійні акції на об'єктах військової інфраструктури та життєзабезпечення Криму. Мініс-

⁸ <https://www.facebook.com/100004757052466/videos/690828544419041/>

⁹ <http://ru.krymr.com/a/news/28130715.html>

¹⁰ <https://www.facebook.com/emil.kurbedinov/posts/1275326042531990>

¹¹ <http://mfa.gov.ua/ua/press-center/news/52270-komentar-mzs-shhodo-nedopusku-konsulysykih-posadovih-osib-ukrajini-do-nezakonno-utrimuvanogo-v-rosiji-gromadyanina-ukrajini-jevgena-panova>

¹² <http://crimeahrg.org/v-avguste-po-delu-diversantov-v-krymu-byil-zaderzhan-harkovchanin/>

¹³ <http://www.fsb.ru/fsb/press/message/single.htm%21id%3D10437879%40fsbMessage.html>

терство оборони України спростувало ці заяви. 9 листопада ФСБ РФ в Севастополі затримала громадян України, мешканців Криму **Дмитра Штиблікова, Олексія Бессарабова, Володимира Дудку**. 10 серпня ФСБ поширила в ЗМІ відео затримання та обшуку в квартирі Дмитра Штиблікова¹⁴.

«Ленінський районний суд» Севастополя щодо трьох затриманих обрав запобіжний захід у формі перебування під вартою терміном у 2 місяці. 14 листопада ФСБ РФ оприлюднила відео допитів Дмитра Штиблікова¹⁵ та Олексія Бессарабова¹⁶. Опубліковані відео-фрагменти засвідчують зловживання процесуальними нормами кримінально-процесуального законодавства РФ, демонструють постановочний характер допиту, використання запитань, що наштовхують на відповідь, законодавчо заборонених. Крім того, розповсюдження у ЗМІ відео, що в них затримані на стадії слідства презентуються як винні, є брутальним порушенням презумпції невинності.

Родичі затриманих мешканців Севастополі неодноразово повідомляли про адвокатам на запрошення у їхній роботі чинять перешкоди. Так, рідні Дмитра Штиблікова долучили до його захисту адвоката Олександра Попкова. Але правника так і не допустили до підзахисного. Слідчий заявив, що Штибліков нібито відмовився від послуг захисника, але адвокат і родичі впевнені, що на Штиблікова впливають задля його відмови від адвокатів на запрошення¹⁷.

Родичі Володимира Дудки також повідомили, що адвокат на запрошення Оксана Железняк першими днями не могла відвідати підзахисного. Його, як і інших затриманих, ховали від адвокатів в ізоляторі тимчасового утримання (ІТУ) Бахчисарая, тоді як за рішенням суду про запобіжний захід затримані мали перебувати чи в СІЗО Сімферополя, чи то в ІТУ Севастополя. Крім того, син Володимира Дудки повідомив, що його батька силують відмовитися від адвоката, запрошеного сином. Через шість днів адвокат на запрошення домоглася зустрічі з Володимиром Дудки. Проте перешкоджання відвідуванню підзахисного є значним порушенням права на захист.

Стан здоров'я Володимира Дудки викликає серйозні побоювання, тому що він хворіє на тахікардію і виразку. Напередодні арешту він звертався за медичною допомогою з причини загострення виразкової хвороби. Відсутність в ІТУ медичної допомоги ставить під загрозу його життя і здоров'я.

25 листопада «Міський суд» Севастополя відмовив у заміні запобіжного заходу у формі утримання під варту щодо Володимира Дудки на домашній арешт чи заставу¹⁸.

15 листопада ФСБ РФ затримала ще двох громадян України — **Гліба Шаблія і Олексія Стогнія**. Російські ЗМІ оприлюднили відео з допитами Шаблія і Стогнія, що відображають аналогічні з допитами Штиблікова і Бессарабова порушення у проведенні цієї процедури¹⁹. Їм також було обрано запобіжний захід у вигляді двох місяців перебування під вартою.

24 листопада ФСБ РФ опублікувала інформацію про затримання мешканця Севастополя **Леоніда Пархоменка**²⁰. ФСБ РФ підозрює його у тому, що він «збирав і передавав

¹⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=S8dV9Z45qel&t=123s>

¹⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=CE8ThYL-Bes&t=11s>

¹⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=PMza0nZNwMM>

¹⁷ <http://ru.krymr.com/a/news/28130998.html>

¹⁸ http://gs.sev.sudrf.ru/modules.php?name=press_dep&op=1&did=134

¹⁹ http://russia.tv/video/show/brand_id/5206/episode_id/1435087/video_id/1544403/viewtype/picture/

²⁰ <http://www.fsb.ru/fsb/press/message/single.htm%21id%3D10438043%40fsbMessage.html>

іноземній спецслужбі відомості про діяльність Чорноморського флоту, що становлять державну таємницю». ФСБ РФ порушила кримінальну справу за ознаками злочину, передбаченого ст. 275 КК РФ «Державна зрада». На цей момент невідомо, чи пов'язано затримання Пархоменка зі «справою диверсантів».

Таким чином, в листопаді було оголошено про дев'ять затриманих у «справі українських й диверсантів». У серпні 2016 року було затримано громадян України Євгена Панова, Андрія Захтейя, Редвана Сулейманова, Володимира Присич. У листопаді 2016 року взято під варту громадяни України Дмитро Штибліков, Олексій Бессарабов, Володимир Дудка, Гліб Шаблій, Олексій Стогній. По затриманню Леоніда Пархоменка нової інформації про його справі не було зафіксовано.

СВОБОДА СЛОВА ТА ВИСЛОВЛЮВАННЯ ДУМОК*

8 листопада стало відомо, що Слідчим відділом Київського району Сімферополя Головного слідчого управління СК РФ по Криму відкрито кримінальну справу щодо генерального директора ТОВ «ГРАНД МЕДІА», ТОВ «ПРОМЕДІА», ТОВ «Ніка Медіа» **Олексія Амеліна**. Його підозрюють у скоєнні злочину, передбаченого ч.3 ст. 291 КК РФ «дача хабаря посадовій особі особисто за вчинення завідомо незаконних дій».

СК РФ заявив, що 3 листопада 2016 року Амелін передав співробітникові Роскомнадзора по Криму і місту Севастополь кошти у розмірі 40 тисяч рублів за приховування інформації та не притягнення до адміністративної відповідальності, а також невідачу приписів про усунення виявлених переступлень закону на очолюваних ним підприємствах²².

Олексій Амелін контролює основні FM-радіочастоти в Криму. Натепер невідомо, чи може ця кримінальна справа бути засобом переслідування Амеліна за його професійну діяльність.

ПЕРЕШКОДЖАННЯ ЖУРНАЛІСТСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

10 листопада адміністрація міста Джанкой на офіційному сайті опублікувала оголошення про заплановане антитерористичне навчання у місті²³. У повідомленні зауважено, що на період навчань фото- і відео-фіксацію заборонено, а порушники притягатимуться до відповідальності. Це локалізує роботу журналістів, а також суперечить діючому де-факто в Криму законодавству, що передбачає обмеження на фото- і відео-зйомку антитерористичних дій тільки в умовах запровадження правового режиму «контртерористичної операції».

23 листопада в «Центральному районному суді» Сімферополя перед черговим засіданням у «справі 26 лютого» судові пристави, ігноруючи прохання родичів і наявність вільного місця, перешкоджали журналісту **Антону Наумлюку** пройти до будівлі суду з фотоапаратом та потрапити до залу засідань. Після засідання журналіст брав інтерв'ю у адвоката Едема Семедляєва і зафіксував на камеру виїзд автомобілю для перевезення підозрюваних і обвинувачуваних (автозак). По цьому один з приставів передав через адвоката погрозу на адресу журналіста, що у випадку публікації цього відео в мережі Internet газетяр більше не матиме доступу до будівлі суду.

СПРАВА ІЛЬМІ УМЕРОВА

2 листопада **Ільмі Умерову** було винесено нову постанову про притягнення у статусі обвинуваченого, де уточнюється звинувачення з урахуванням результатів лінгвістичної експертизи²⁴. Експертизу здійснювали представники ФСБ і дійшли висновку, що висловлювання Умерова на телеканалі АТР містять ознаки екстремізму. Раніше проти нього було відкрито кримінальну справу за ч. 2 ст. 280.1 КК РФ «Публічні заклики до здійснення дій, спрямованих на порушення територіальної цілісності РФ, вчинені з використанням інформаційно-

* Розділ «Свобода слова та висловлювання думок» підготовлений у співпраці з **Центром інформації про права людини**: <https://humanrights.org.ua/ru>

²² <http://sledcomrf.ru/news/262503-predprinimatel-podozrevaetsya-v-dache.html>

²³ <http://dzhankoy.rk.gov.ru/rus/index.htm/news/347572.htm>

²⁴ <https://www.facebook.com/emil.kurbedinov/videos/1250397018358226/>

телекомунікаційних мереж (Інтернет включно)» за його громадські висловлювання про те, що Крим є територією України.

Раніше слідчий ФСБ РФ І. Скрипка мав намір притягнути адвоката Ільмі Умерова Миколу Полозова як свідка у справі Умерова. Адвокат подав скаргу до суду. Він переконаний, що це незаконна спроба позбавити Умерова захисту та засіб тиску з боку органів ФСБ. Відомості про Умерова, що ними володіє адвокат, захищені адвокатською таємницею, тому що отримані внаслідок надання підзахисному юридичної допомоги. Тому адвокат не має права їх розголошувати і не в змозі виступати свідком у тій самій справі. 9 вересня «Київський районний суд» Сімферополя визнав незаконною вимогу слідчого залучити адвоката як свідка у справі його підзахисного Умерова. Проте слідчий оскаржив це рішення.

3 листопада адвокат Микола Полозов опублікував повідомлення судді «Верховного суду» Криму Олени Олександрівни Прибилової про необхідність для Полозова з'явитися 8 листопада до суду²⁵. 8 листопада в суді розглядалася апеляція на рішення суду, що ним дії слідчого І. Скрипки із притягнення адвоката як свідка у справі Ільмі Умерова були визнані незаконними. 8 листопада суддя «Верховного суду» Криму Є.О. Прибилова задовольнила скаргу слідчого ФСБ І. Скрипки і прокурора О. Пакули і повернула справу до суду першої інстанції на новий розгляд²⁶.

СПРАВА ОЛЕКСІЯ ШЕСТАКОВИЧА

1 листопада суддя «Верховного суду» Криму Наталія Анатоліївна Терентьєва залишила чинним рішення «Залізничного суду» Сімферополя щодо **Олексія Шестаковича** за оприлюднення публікації в соціальній мережі 2010 року²⁷. Йому інкриміновано порушення ст. 20.29 КоАП РФ (Виготовлення та зберігання екстремістських матеріалів). Суд проігнорував ті факти, що Крим у 2010 році був під юрисдикцією України, а опубліковане Шестаковичем відео було додано до списку екстремістських матеріалів лише 2013 року.

Шестакович подав запит в «Залізничний районний суд» Сімферополя про надання йому постанови, на підставі якої у нього в квартирі 26 жовтня 2016 відбувся обшук. Суд відповів, що такої інформації не має, і порадив активісту звернутися за цими відомостями до органів, що провадили обшук²⁸. У МВС Шестаковича оповістили, що не зобов'язані надавати копії постанови суду. Проте співробітники поліції при здійсненні обшуку зобов'язані надати документ, що є підставою для обшуку.

29 листопада представники ФСБ РФ викликали Шестаковича до Центру з боротьби із екстремізмом для того, щоб він забрав вилучені під час обшуку 26 жовтня жорсткі диски з комп'ютера.

²⁵ https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1179467125452015&set=a.135081823223889.25934.100001662173833&type=3&theater&_mref=message_bubble

²⁶ https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&name_op=doc&number=218391442&delo_id=4&new=4&text_number=1

²⁷ https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&name_op=doc&number=218378511&delo_id=1502001&new=0&text_number=1

²⁸ <https://www.facebook.com/aleksej.shestakovich/posts/1246609908735707?pnref=story>

СВОБОДА МИРНИХ ЗІБРАНЬ

2 листопада помічник прокурора Сімферополя Олексій Юрійович Пучков передав кримському активісту Олексію Шестаковичу чергове попередження про неприпустимість організації спілкою анархістів несанкціонованих мітингів²⁹. Попередження було зроблено на підставі інформації Центру з протидії екстремізму МВС. За словами Шестаковича, це третє таке попередження. Він розповів, що інформація Центру з протидії екстремізму не відповідає реаліям та не підтверджується жодними фактами.

9 листопада суддя «Верховного суду» Криму Катерина Григорівна Тимошенко залишила чинним рішення «Бахчисарайського районного суду» щодо **Марлена Асанова**³⁰. Його визнали винним за ч. 6.1 ст. 20.2 КоАП РФ (Участь у несанкціонованому зібранні) за те, що він підоспів на місце проведення обшуків і затримань 12 травня 2016 року в Бахчисараї. 28 серпня 2016 року суддя «Бахчисарайського районного суду» Марина Ігорівна Нікіщенко ухвалила відповідне рішення та призначила М. Асанову штраф розміром 20 000 рублів. Суддя Нікіщенко також засудила за аналогічне «правопорушення» до покарання у формі штрафу Є.Ю. Білялова та Сейрана Салієва, котрий 12 травня 2016, перебуваючи у мечеті, закликав людей продемонструвати солідарність із затриманими мусульманами.

23 листопада група громадян передала до адміністрації міста Євпаторія повідомлення про намір організувати 26 листопада пікет біля будівлі відділу МВС РФ у місті Євпаторія. У повідомленні було заявлено кількість учасників акції — 10–15 осіб, а також зазначено мету пікету — «привернути увагу громадськості до політичних репресій» (**Додаток 2**). Адміністрація міста Євпаторія відмовила в узгодженні пікету, мотивуючи рішення тим, що обране активістами місце не входить до переліку місць, санкціонованих для публічних заходів (**Додаток 3**). Проте майданчики, де офіційно дозволено організовувати громадські акції, унеможливають звернення пікетників до цільової аудиторії, а саме — до співробітників МВС. Оскільки участь у неузгодженому пікеті передбачає адміністративне покарання, активісти змушені були відмовитися від організації акції. 26 листопада на місці біля будівлі ОМВД, запланованому для громадського заходу, відбувся лише одиночний пікет, що не потребує узгодження з адміністрацією. Співробітники поліції не перешкоджали проведенню одиночної акції³¹.

28 листопада активістка **Ганна Шаульська** повідомила, що місцева влада переслідує її за участь у мітингу. 20 серпня співробітники поліції розігнали мітинг «Обдурений Крим» в Сімферополі, учасники якого прагнули висловити власне невдоволення діями місцевої влади. На одну з учасниць мітингу — Ганну Шаульську — співробітники поліції громадської безпеки Сімферополя склали протокол за адміністративне правопорушення за ч. 5 ст. 20.2 КоАП (Порушення визначеного порядку організації або проведення зборів). Протокол було складено з порушеннями — без повідомлення про це Шаульській. Протокол було надано до «Київського районного суду» Сімферополя, але його повернули «через відсутність доказів належного ознайомлення з ним тієї особи, щодо якої складено протокол». Співробітники поліції віддали цей протокол повторно до «Київського районного суду» Сімферополя, цього разу протокол взяв до розгляду інший суддя³².

²⁹ https://www.youtube.com/watch?v=k_7PJd_zC3k&feature=share

³⁰ https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&name_op=doc&number=218382662&delo_id=1502001&new=0&text_number=1

³¹ <https://www.facebook.com/aleksej.shestakovich/posts/1255833564480008>

³² <http://ru.krymr.com/a/news/28144296.html>

СВОБОДА ОБ'ЄДНАНЬ

26 квітня 2016 року «Верховний суд» Криму визнав Меджліс кримськотатарського народу екстремістською організацією і заборонив його діяльність на території РФ. 29 вересня 2016 року Верховний суд РФ залишив постанову суду Криму про заборону діяльності Меджлісу без змін. По тому КПГ нотує рішення, виголошені у адміністративних справах щодо членів Меджлісу.

1 листопада суддя «Бахчисарайського районного суду» Скісов Олександр Євгенович призначив адміністративне покарання у формі штрафу **Зейнуру Якубову**³³ за присутність на зустрічі у Ільмі Умерова 22 вересня 2016 року. Суддя вирішив, що Якубов брав участь у зборах Меджлісу кримськотатарського народу. Якубов був визнаний винним в скоєнні адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 20.28 КоАП РФ (Організація діяльності забороненого об'єднання). Свідком у суді виступила Є. Попова, котра склала протокол про адміністративне правопорушення.

9 листопада суддя «Верховного суду» Криму Оксана Василівна Хожайнова залишила чинним рішення суду першої інстанції, що ним **Ільмі Умеров** був визнаний винним в скоєнні адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 20.28 КоАП РФ (Організація діяльності забороненого об'єднання), його оштрафували за зустріч з членами Меджлісу³⁴.

23 листопада Заїр Смедляев повідомив, що «Бахчисарайський районний суд» призначив Мустафі Маушеву адміністративний штраф у розмірі 750 рублів за участь у діяльності забороненої на території РФ організації — Меджлісу кримськотатарського народу³⁵. На сайті суду інформація про засідання відсутня.

19 жовтня співробітники поліції здійснили огляд приміщення громадської організації «**Наукове товариство студентів та аспірантів-юристів «ЮСТІ*С»**». Організація надавала безоплатну правову допомогу малозабезпеченим верствам населення. Огляд здійснювали співробітники поліції Олексій Анатолійович Федоринин, Андрій Вікторович Савченко і Євген Борисович Крим, проте вони були у цивільному вбранні, а не в однострої. Засновник організації Костянтин Костянтинович Сізарев подав скаргу до МВС на дії співробітників поліції. У цьому документі він вказав на процесуальні порушення, застосування сили щодо до членів організації, перешкоджання діяльності організації **(Додаток 4)**.

29 листопада прокуратура міста Євпаторія повідомила, що відділом МВС Росії у м. Євпаторія здійснено перевірку законності діяльності громадської організації НТСАЮ «ЮСТІ*С», створеної громадянином України Костянтином Сізаревим до 2014 року на засадах українського законодавства. Прокуратура заявила, що організація не зареєстрована в Міністерстві Росії за вимогами чинного законодавства РФ, тому її діяльність є незаконною³⁶.

³³ https://bahchisarai--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&name_op=doc&number=205282029&delo_id=1500001&new=0&text_number=1

³⁴ https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&name_op=doc&number=218382936&delo_id=1502001&new=0&text_number=1

³⁵ https://www.facebook.com/zair.smedlya/posts/1169166173118549?_mref=message_bubble

³⁶ <http://my-esp.ru/o-rezultatax-proverki/>

Окрім того, щодо засновника організації Сізарєва, громадянина України, було складено протокол про адміністративне правопорушення за ч. 1.1 ст. 18.8 КоАП РФ — недотримання іноземним громадянином чи то особою без громадянства режиму перебування (проживання) в РФ. Сізарєв є місцевим мешканцем і проживав постійно в Криму, але МВС РФ вважає, що він з 2014 року незаконно мешкає в Криму, оскільки не має документів, що підтверджують його право на перебування (проживання) в РФ.

25 листопада постановою «Євпаторійського міського суду» Сізарєва було визнано винним у скоєнні адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1.1 ст. 18.8 КоАП РФ. Йому призначено покарання у формі адміністративного штрафу розміром 2000 рублів із адміністративним виселенням за межі РФ, що означає — й за межі Криму, місця його постійного проживання. На сьогоднішній час це рішення суду не є дійсним, тому що може бути оскаржене.

СВОБОДА РЕЛІГІЇ ТА ПЕРЕКОНАНЬ

8 листопада до Кафедрального собору **Української православної церкви Київського Патріархату** (УПЦ КП) в Сімферополі увійшли шість співробітників «Фонду майна Криму Міністерства майнових і земельних відносин» і зажадали відімкнути для них усі приміщення собору для огляду. Архієпископ Сімферопольський і Кримський Климент повідомив, що ці співробітники мали намір незаконно дістатися першого поверху храму, щоб накласти на нього печатку³⁷. Де-факто влада вчиняє дії з вилучення приміщень УПЦ КП в Криму, зокрема, раніше було вирішено, що УПЦ КП має звільнити 112 кв. метрів на першому поверсі Кафедрального собору в Сімферополі та передати їх у користування комерційній організації. Архієпископ Климент переконаний, що такі дії — це форма тиску на релігійну установу, засіб переслідування української церкви.

³⁷ <http://voicecrimea.com.ua/main/mainnews/predstavniki-fondu-majna-krimu-vderlis-do-cerkvi-ki%D1%97vskogo-patriarxatu-i-namagalisya-opechatati-primishhennya.html>

ПОРУШЕННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА

ПРИМУСОВЕ ПЕРЕМІЩЕННЯ НАСЕЛЕННЯ

Порушуючи норми Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни, влада РФ продовжує вивозити проти їхньої волі громадян України та осіб, що перебувають на окупованій території, з території Криму на територію РФ до місць несвободи.

7 листопада суддя «Залізничного районного суду» Сімферополя Тетяна Григорівна Белінчук³⁸ ухвалила рішення щодо виселення за межі РФ кримськотатарського активіста **Недіма Халілова**, котрий мешкав на території Криму. Його визнали винним у скоєнні адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 18.8 КоАП РФ (Порушення іноземним громадянином чи особою без громадянства правил в'їзду в РФ чи то режиму перебування (проживання) в РФ). На підставі цього рішення Халілов був депортований з території Криму та нараз перебуває у спеціальній установі тимчасового утримання іноземних громадян у Краснодарському краї (РФ). На знак протесту 21 листопада він оголосив часткову голодовку із вимогою повернути його до Криму та надати статус особи без громадянства.

16 листопада громадянина України, політв'язня **Андрія Коломійця**, засудженого за кримінальним кодексом РФ, вивезли з Криму на територію РФ. За інформацією його адвоката, його доправили до виправної колонії № 14 Краснодарського краю.

НАД ОГЛЯДОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Ольга Скрипник, координатор Кримської правозахисної групи;

Віссаріон Асєєв, аналітик Кримської правозахисної групи;

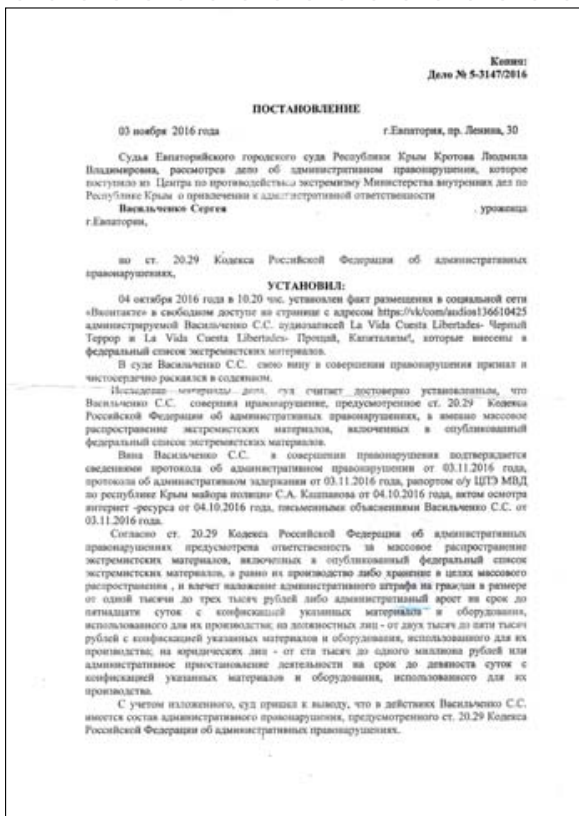
Олександр Сєдов, аналітик Кримської правозахисної групи.

³⁸ https://zheleznodorozhniy--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&name_op=case&case_id=208811874&result=1&delo_id=1500001

3. ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1

Постанова Євпаторійського міського суду
про притягнення до відповідальності Сергія Васильченка

ДОДАТОК 2

ОТДЕЛ ОБЩЕСТВЕННЫХ ОТНОШЕНИЙ
ПРИНЯТО
ФИО [подпись] [подпись]
УВЕДОМЛЕНИЕ
о проведении публичного мероприятия

В администрацию
города Евпатория
297408, Российская Федерация,
Республика Крым, г. Евпатория,
пр. Ленина, д.2
От группы граждан

Группа граждан на основании Федерального закона № 54-ФЗ уведомляет Вас о проведении 26.11.2016 с 13:00 до 14:00 часов пикета, который состоится перед зданием ОМВД России по г. Евпатория. Адрес: ул. Пушкина, 3, г. Евпатория.

Цель мероприятия: привлечь внимание общественности к политическим репрессиям.

Количество участников акции: от 10 до 15 человек.

Аудиоусиливающая аппаратура использоваться не будет.

Формы и методы обеспечения общественного порядка: инструктирование участников публичного мероприятия организатором, а также предусмотренное Федеральным законом № 54-ФЗ взаимодействие с уполномоченным представителем органа внутренних дел.

В целях организации медицинской помощи и пожарной безопасности в распоряжении организатора будет иметься мобильный телефон для вызова машины скорой помощи и пожарной машины МЧС.

Ответственные за проведение мероприятия:

Каракашев Евгений Витальевич, тел. +7 978 086 69 72, проживающий по адресу: 297493, г. Евпатория

Присовиков Алексей Сергеевич - ответственный за пожарную безопасность, тел. +7 9788267221, проживающий по адресу: 299007 г. Севастополь, Пархоменко 14.

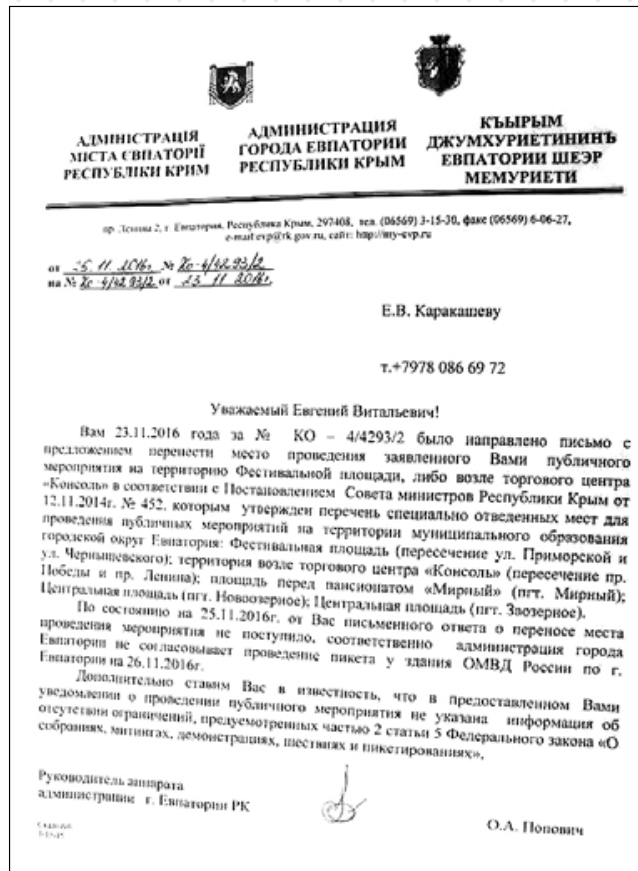
Марков Иван Александрович - ответственный за оказание первой медицинской помощи, тел. +7 9387438962, проживающий по адресу: 299040, г. Севастополь ул. Пелопонн д.30 кп. 94

23.11.2016
[подпись] Е. Каракашев
[подпись] А. Присовиков
[подпись] И. Марков

Повідомлення про проведення публічного заходу
біля будівлі відділу МВС РФ в Євпаторії

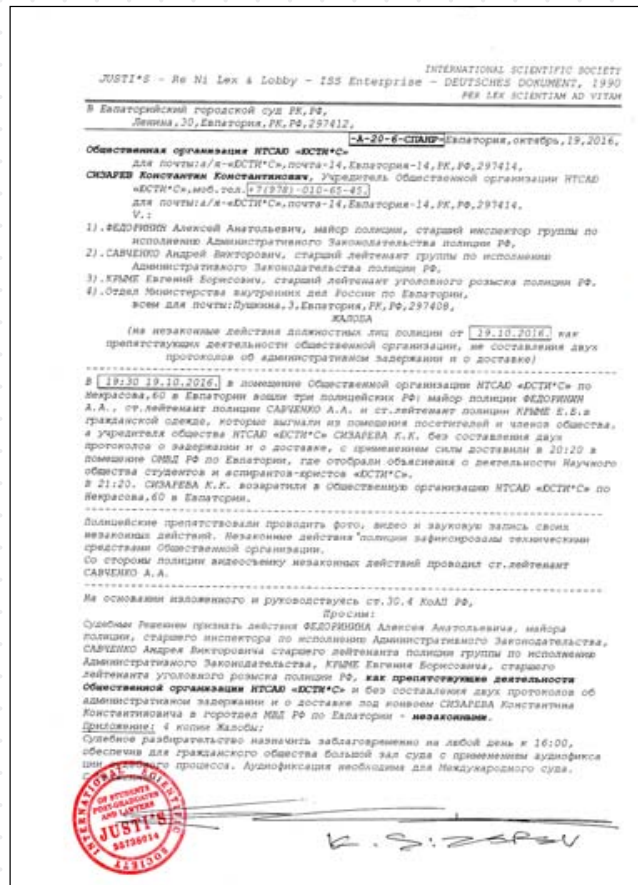
ДОДАТОК 3

Відмова адміністрації міста Євпаторії в узгодженні
пікету біля будівлі відділу МВС РФ по місту Євпаторії

ДОДАТОК 4

Скарга засновника громадської організації «Наукове товариство студентів та
аспірантів-юристів» ЮСТИ*С» Костянтина Сізарєва на незаконні дії
співробітників поліції при проведенні огляду приміщення